

ГРАД КИКИНДА
GRAD KIKINDA

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

ГРАДА КИКИНДЕ

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЗА ГРАД КИКИНДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

I. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ

МЕРА Анализа постојећег стања

Географске и административне карактеристике: Специфичност Града Кикинде огледа се у њеном географском положају. Територија Града налази се у северном делу Баната, на 7,5 km од румунске и 60 km од мађарске границе. Простире се на 783 km², а насељена је са нешто мање од 60.000 становника. Град/Општине са којима се граничи подручје Града Кикинде су: Чока на север-северозападу, Ада (малим делом) на западу, Нови Бечеј на запад и југозападу, Зрењанин и Житиште на југу, и Нова Црња на југозападу. На истоку и североистоку граница општине представља и државну границу са Румунијом. Град Кикинду чине десет насељених места, једно градско насеље (град Кикинда) и девет сеоских насељених места (Мокрин, Наково, Банатско Велико Село, Нови Козарци, Руско Село, Банатска Топола, Башаид, Иђош и Сајан). Путном железничком мрежом град је добро повезан са осталим деловима Војводине и Србије. Удаљеност Кикинде од неких значајнијих центара је следећа:

- Нови Сад: 97 km, • Београд: 128 km, • Темишвар (Румунија): 69 km, • Сегедин (Мађарска): 88 km.

Поређење Града Кикинде у односу на Севернобанатски округ, АП Војводину и Републику Србију (Извор: РЗС)

Територијална јединица	Површина (km ²)	Пољопривредна површина (%)	Број насеља	Катастарске општине	Регистроване месне заједнице	Становништво (попис 2012)
Град Кикинда	783	90,1	10	10	9	58.824

Удео у односу на Севернобанатски округ	33,63%	89,5	20%	27%	28,9%	40%
Удео у односу на АПВ	3,62%	82,4	2,14%	2,24%	2,38%	3,1%
Удео у односу на РС	0,88%	65,6	0,16%	0,17%	0,29%	0,82%

Природни услови и животна средина: За климу овог подручја се обично каже да је умерено-континентална са јасно израженим годишњим добима. Карактеристика климе је недовољна количина падавина, уз то неравномерно распоређених, посебно у периоду вегетације (април-октобар), затим високе температуре у вегетационом периоду и недостатак влаге у земљишту за време вегетације. Средња годишња температура ваздуха износи 11,5 С. Најхладнији месец је јануар са средњом температуром ваздуха 0,0 С, а најтоплији је јули са 22,5 С. Просечна релативна влажност ваздуха износи 72,3%. Највећа релативна влажност је у децембру 87 %, а најмања у јулу 62,57%. Средња годишња вредност облачности износи 54%. Средњи број ведрих дана (чија средња дневна облачност није већа од 20 %) просечно годишње износи 61,1 дан. Број облачних дана износи просечно годишње око 92,4 дана. Највећа годишња вредност осунчаности је у јулу месецу и износи 300,4 часова, а најмања у децембру 59,9 часова. Просечна годишња вредност сијања сунца је око 2.221,3 часова, односно 6,1 часова дневно, те је дужина осунчавања задовољавајућа. Просечна годишња количина падавина износи 554,6 mm.

Максималне количине падавина се јављају у јулу 68,3 mm а минималне у фебруару 23,6 mm. Доминирајући су ветрови из правца северозапада и југоистока. Просечне брзине ветрова су од 2 до 3,1 m/s, а највећа забележена је 20 m/s. Просечно годишње учешће тишина на посматраном простору износи 42%. Простор који заузима град Кикинда је део равнице северног Баната. Надморска висина тла у општини се креће од 77-84 m, а преовлађују коте од 79-80 m. Територија Града захвата део алувијалне равни Тисе, део алувијалне равни Златице, део Банатске лесне терасе, равничарски предео око Галадске и равничарско земљиште око Ђукошиног потока. Територија Града се највећим делом налази на Банатској лесној тераси. На територији Града евидентирано је укупно двадесет и три типа, подтипова и варијетета земљишта. Основни заступљени типови земљишта на територији града су черноземи, црнице, слатинска земљишта, алувијално земљиште и мочварно земљиште, трстици и сл. Специфичност Града се огледа кроз природне ресурсе на различитим дубинама и начину њиховог коришћења. Природни ресурси Града су, пре свега: • Пољопривредно земљиште - плодно пољопривредно земљиште (најквалитетнијих земљишта високих производних потенцијала) обухвата око 70.000 ha. Територија Града припада реону пољопривредне ратарске производње „Северни Банат” са производњом свих основних ратарских култура, а такође и лековитог, ароматичног и зачинског биља. • Минерална богатства - територија Града изузетно је богата налазиштима нафте и гаса, која се експлоатишу и даље истражују. Налазишта су углавном концентрисана на три простора у оквиру Општине (Кикинда, Мокрин и Кикинда- Варош). Врсте минералних богатстава: • угљоводоници у течном и гасовитом стању (нафта и гас) и остали природни гасови; • неметаличне минералне сировине и сировине за добијање грађевинског материјала (глина); • подземне воде из којих се добијају корисне минералне сировине и геотермална енергија, као и подземне воде везане за рударску технологију и гасови који се са њима јављају. Постојећи ресурси се користе активно (вода, нафта, гас, глина) или у мањој мери активно (термалне воде.) Простор града Кикинда се налази у зони активне заштите природног простора. На овој територији се налазе следећа природна добра: • Специјални резерват природе ”Пашњаци велике дропље” проглашен је 1977. год.; Природно је добро од изузетног значаја I категорије, са успостављеним режимом заштите II степена. (Установљен је ради очувања Велике дропље, комплекса типичних панонских биљних заједница, специфичне фауне инсеката, водоземаца, сисара и птица). • Спомен-парк Кикиндском партизанском одреду је меморијални природни споменик и третира се као заштићени део природе-Под заштитом је био од 1979. до 2011. год. Са аспекта природних вредности веома су значајни:

- Велики парк - ”Бландаш”; Парк Бландаш стављен је под заштиту као споменик природе, односно природно добро III категорије са режимом заштите II степена, подигнут је 1896. год. • Дрвореди *Celtis australis* у Улици краља Петра и делу улица Браће Татић Генерала Драпшина На територији Града налазе се и следеће заштићене врсте: • највеће зимско јато сова утина на свету је у центру Кикинде, где је 2009. год. забележено чак 734 јединки. Мала ушара (сова утина, лат. *Asio Otus*) на територији Србије заштићена је као природна реткост. • Велика дропља најтежа птица летачица на свету, чије је једино станиште у Србији у резервату Пашњаци велике дропље и броји око 20 јединки. Каналска мрежа на територији Града, изграђена је у дужини од 1.133 km. Међутим, због нередовног одржавања, односно, недостатка финансијских средстава, делови каналске мреже су ван функције, те је проточност смањена за 30-70%. Око 50% каналске мреже има задовољавајућу функцију, када је реч о одводњавању. Постоје три каналсана тока - Златица, Ђукошина речица и Галадска. Деловима корита ових речица трасиран је Кикиндски канал, најзначајнији хидрографски објект на подручју Града. Кикиндски канал је изграђен централним делом северног Баната. По својој намени и начину функционисања припада групи магистралних и пловних канала ОКМ ХС ДТД. Протеже се од уставе у Сајану до ушћа у канал Банатска Паланка-Нови Бечеј, и на тај начин спаја Златицу са овим магистралним каналом. Дугачак је 50,3 km. Штеванчева бара (Старо језеро) је водена површина, проширење некадашњег речног тока Галадска кроз Кикинду. Налази се у непосредној близини центра, на најнижем делу града, на простору спортско-рекреационог центра „Језеро”. У граду и појединим селима налазе се и водене површине настале експлоатације глине и песка, као и рибањаци у атару Иђоша, Сајана и Башаида. Што се тиче подземних вода, Фреатска издан (издан са слободним нивоом) представља горњи, најплићи водоносни хоризонт формиран у седиментима

изнад првог, глиновитог слоја. Просечна дубина издани у алувијалној равни је 226 cm. Просечна дубина издани на лесној тераси била је за 30 cm већа и износи 256 cm. Артешка издан (издан са нивоом под притиском) обухвата подземне воде које се налазе испод фреатских. Водоносни хоризонти на подручју Града су на различитим дубинама, што показују дубине бунара по насељима. У Кикинди се користи 11 бунара за потребе водовода, у Банатском Великом Селу и Иђошу по два и у осталим насељима по један. Дубине бунара су различите и крећу се од 146 m до 240 m. Прикупљање и одвођење атмосферских вода врши се системном уличних канала и делимично зацевљеном

кишномканализацијом и сабирних канала. Стање у овој области је различито од насеља до насеља у зависности од конфигурације терена, нивоа изграђености и одржавања. Град Кикинда, према својим биоеографским карактеристикама, припада панонској провинцији (степски, шумско-степски и пешчарски екосистеми пашчара и лесних заравни и одређени број слатинастих екосистема). У ниским и влажним травнатим областима расту траве, ниске биљке (трска, шевар), континенталне влажне ливаде са појавом биљака као што су: лисичији репак, мајчина душица, жалфија, кантарион, а ту су и панонски ендеми: бела росуља, седлеров различак, шварценбергова боквица, панонски каранфил и лепљиви пуцавац. Типична природна вегетација самониклих биљака задржала се на мањим површинама, око пет процената, поред путева, железничких пруга, канала, у мањим депресијама, барама и на слатинастим земљиштима. У погледу распрострањености фито и зоосвет, по морфометријском критеријуму, издвајају се две површине: виша, лесна тераса и нижа, алувијална равна. Степске површине су под степско травом и житом. Заслањена тла су под степском флором, травом, житом и осталом културом ораница. Наше подручје има велике користи од лековитог биља, нарочито у пешчари јужно од Кикинде. Велика пешчара је под шумом (багремом), травом и културама ораница. Жбунаста вегетација се налази у експанзији, нарочито глог и клек, на површинама под травним формацијама. Од аутохтоних врста дрвећа карактеристични су: храстови, липе, тополе, брезе. Од унетих врста доминантно место имају багрем, а затим црни и бели бор. Лесна тераса, данас је најплоднији и најатрактивнији део пољопривредног земљишта, некада је била обрасла пашњацима и представљала је типичну степену. Овде се данас налазе разна жита: пшеница, јечам, кукуруз и неке индустријске биљке, као што су дуван, шећерна репа, индустријска паприка, сунцокрет, мак, итд. Самоникла вегетација је слабије распрострањена. На мањим површинама сусрећу се: чичак, коприва, зубача, булка, хајдучка трава, камилица, дивљи сирак и друге биљке коровског типа. Подножје лесне терасе и алувијалне равни чине влажни терени са бујнијим и разноврснијим биљним светом. У неколико депресија које су задржале мочваран и барски изглед налазе се остаци Панонског пејзажа, пре разоравања степе. Од културних биљака значајно место заузима кукуруз, мање пшеница и јечам. Од сточних култура луцерка, а добар део површине је под повртарским културама и бостаном. Од самоникле вегетације, на малим површинама јављају се: љутић, боквица, слез и друге коровске биљке. Постојећи биљни и животињски свет на подручју Града је веома богат и разноврстан. Међутим, на развој живог света, поред природних погодности, велики утицај је имао и антропогени фактор, и стога целокупно подручје општине Кикинда може условно да се подели на два подручја: - подручје у којем је дејство природних фактора још увек у мањој или већој мери доминантно (подручја заштићених природних вредности), - подручје у којем је дејство антропогеног фактора доминантно (пољопривредне површине, насеља, инфраструктурни коридори и сл.). Фонд дивљачи омогућује развој ловног туризма по коме су ловишта кикиндске општине позната. Од великог значаја је заступљеност длакаве дивљачи од којих су најбројније срна, зец и лисица, а кикинска општина се може похвалити и многобројношћу пернате дивљачи захваљујући Ловачком удружењу "Кикинда" које на "Млаки" у близини града, на површини од 2 ha, има добро опремљену узгајивачницу фазанске дивљачи, пружа готово идеалне услове за лов свих врста дивљачи, па се због тога ово ловиште убраја међу најпознатија у Европи. Од животињског света и станишта које ове врсте настањују имамо поделу на две групе. У прву групу спадају дивље животињске врсте које су стално настањене, то су: срне, зечеве, лисице, шакали, куне, ласице, творове, јазавце, хрчкове, мишеве, текунице и перната дивљач: фазани и јаребице. Најатрактивније заштићене врсте јесу велика дропљаи сова утина. У другу групу спадају дивље животиње „у пролазу“, ту спадају: дивље свиње и разноврсна орнитофауна, где спадају: дивље патке, дивље гуске, роде, чапље, препелице, грлице и

голубови гривнаши. Животињски свет заступљен је и разноврсним рибама од којих се јављају: шаран, кечига, тостолобик, сом, смуђ и друге рибе. Такође су заступљене разне врсте глодара, водоземаца и инсеката (ластин репак, трчуљак, а на влажнијим теренима доминирају комарци). У последње време због све већег броја дивљих депонија повећан је број галебова. Нови еколошки услови и велики утицај човека (употреба јаких хемијски средстава) одразили су се на промене животињског света, с тим што су неке врсте настале док је бројност јединки других врста знатно смањена, што је јасно приказано у случају популације зечије дивљачи.

Стање и трендови у руралном подручју

Демографске карактеристике и трендови: Поређећи структуру становништва према старости, на различитим нивоима територијалних јединица у 2011. године, може се закључити да су вредности релативно сличне у свим категоријама становништва. Када се посматрају вредности добијене пописом из

2002. године може се извести сличан закључак. Демографску слику Кикинде као и целокупне територије Републике Србије одликује висока просечна старост становништва и изразито негативан природни прираштај. Сматра се да нација почиње да стари када просечна старост становништва прелази тридесету годину живота. Просечна старост становништва у Граду Кикинда је 42,4 године. Током претходних година запажен је велики одлив младих, како из села тако и са подручја града. Овај тренд се нажалост наставља и проузрокује смањење броја деце у школама и вртићима. Старосна структура становништва у великој мери одређује приоритетне здравствене проблеме. Кикинда као град има реалан одлив младог становништва.

Старосна структура становништва (Извор: Попис становништва 2011, РЗС)

Категорија	Град Кикинда 2002/2011	Севернобанатски округ 2002/2011	АП Војводина 2002/2011	Република Србија 2002/2011
Укупно становништво	67.002/59.453	165.881/147.770	2.031.992/1.931.809	7.498.001/7.186.862
До 14 година	10.363/8.196	25.944/20.498	322.214/277.470	1.176.770/1.025.278
Од 15 до 65 година	46.314/41.471	112.629/101.068	1.394.59/1.337.801	5.080.726/4.911.268
Преко 65 година	10.325/9.786	27.308/26.204	315.185/316.538	1.240.505/1.250.316
Удео становништва до 14 година (%)	15,47/13,79	15,64/13,87	15,86/14,36	15,69/14,27
Удео становништва од 15 до 65 година (%)	69,12/69,75	67,90/68,40	68,63/69,25	67,76/68,34
Удео становништва преко 65 година (%)	15,41/16,46	15,41/16,46	15,51/16,39	16,54/17,40

Диверзификација руралне економије: На територији Града Кикинда број запослених у секторима пољопривреде, шумарства и водопривреде износи 9.181. Број газдинства која обављају друге профитабилне активности износи 390. У делу који се односи на туризам, у граду Кикинда је забележено

7.169 ноћења док је просечан број ноћења 5,02 ноћења по једном туристи. Како су наведени званични подаци из 2016. године, потребно је напоменути да се број преноћишта значајно повећао и има тенденцију пораста. Туризам је у Граду Кикинди организационо настао давне 1966. године формирањем Туристичког савеза, са циљем да Кикинда са својим туристичким потенцијалима буде видљива за госте града. Као Туристичка организација почиње да ради 2011. године, од 2014. године постаје део Секретаријата за Локални економски развој и туризам, док се од 2018. године туризмом и туристичким брендovima и потенцијалима бави Секретаријат за развој и управљање инвестицијама - Одсек за послове развоја града, од 2021. године у Граду Кикинда поново је основана Туристичка организација Града. Град Кикинда се труди да своје туристичке потенцијале промовише не само у граду већ и преко Туристичке организације Војводине и Туристичке организације Србије. Град Кикинда се налази на простору који је богат траговима старих и ишчезлих култура и цивилизација. Многобројна археолошка налазишта сведоче да су људи овде живели још пре седам хиљада година. Многобројна градитељска здања која представљају својеврсну градитељску баштину и деценијама одолевају зубу времена су: Храм Светог Николе (православна црква), Римокатоличка црква, зграда данашњег музеја а бивши Магистрат – Курија, затим Градска кућа, зграда Културног центра, Будишинова палата, зграда Управе за јавни приход,

Пенцова кућа (зграда у којој се данас налази ОТП банка), Сланикина кућа, Млин на коњски погон – Сувача, Богомоља посвећена светомученици Марини на Водицама, зграда Дечијег диспанзера, зграда гимназије „Душан Васиљев“, музичке школе „Слободан Малбашки“, библиотеке „Јован Поповић“, Лепедатова палата као и комплекс бившег Погона два ИГМ „Тоза Марковић“ у коме се и данас у аутентичном амбијенту налази Атеље „ТЕРА“.

За љубитеље природе у самом центру града налази се парк „Бландаш“ – градски парк настао почетком XIX века, уређен као енглески парк, са правилно распоређеним биљним врстама. Стављен је под заштиту због богатства биљних врста, као и високих естетских и декоративних вредности. Последњих петнаестак година Градски трг у Кикинди у зимском периоду постаје највеће зимовалиште сова ушара на планети Земљи, што представља јединствен природни феномен и потенцијал за развој еко-туризма. Уз сове ушаре у Кикинди, у Мокрину су се настаниле друпље, најтеже птице летачице на свету које своје станиште имају у специјалном резервату природе „Пашњаци велике друпље“. У граду Кикинди и селима која територијално припадају

градуодржава се велики број манифестација, од које ће само неке бити детаљније описане у наставку. Дани лудаје – четвородневна манифестација посвећена бундеви, односно лудаји, како је у овом делу Баната називају. Одржава се од 1986. године а од 2017. године термин одржавања је померен са другог викенда у октобру на трећи викенд у септембру. Реч је о јединственој манифестацији чију основу чини избор најтежих и најдужих бундева, а током трајања Дана лудаја на градском тргу и ширем простору града догађа се мноштво културних, уметничких, фолклорних, етно, гастрономских и других програма. Оно што је посебно значајно је да различите генерације заједно учествују и прате програме, тако да су Дани лудаје и породична светковина, садржајно богата, разноврсна, интересантна и забавна. Кикинда је захваљујући Данима лудаје носилац манифестационог туризма у овом делу Баната. Анализе показују да програмима манифестације присуствује и до 65.000 посетилаца из различитих градова у Србији, док посебно радује велики број гостију из околних земаља – Румуније, Мађарске, Словеније, Босне и Херцеговине, Републике Српске. Мамут фест – Проналазак скелета мамута 1996. године у глинокопу

ИГМ “Тоза Марковић“ подстакао је запослене у Народном музеју у Кикинди да поред постављања скелета мамута и реплике као сталне поставке музеја, од 2007. године осмисле манифестацију која се одржава другог викенда у септембру, у част мамуту – мамутици Кики. Учесници и носиоци програма манифестације су деца која учествују у бројним радионицама едуктивног карактера, уједно промовишући овај значајан проналазак, његову улогу у културном туризму, као и значај коришћења локалног наслеђа и његово чување за будуће генерације. Интернационални симпозијум скулптуре

„TERRA“ – Јединствена вајарска колонија скулптуре у теракоти. Окупља вајаре из целог света, који, сваке године током јула месеца, бораве у Кикинди и стварају скулптуре у јединственом простору некадашњег погона ИГМ „Тоза Марковић“. Од децембра месеца 2017. године у простору некадашње касарне у бившем мањезу отворен је, јединствен у свету, музеј скулптура у теракоти великог формата, из богате колекције скулптура које су настале током 37 до сада одржаних симпозијума. ФЕНОК (Међународни фестивал народних оркестара) – традиционална манифестација која се реализује сваке године у последњој недељи јула. На фестивалу учествују ансамбли из наше земље, али и врхунски оркестри и солисти из иностранства који промовишу традиционалну музику својих народа кроз различите музичке и оркестарске форме. „Кикиндско лето“ – манифестација осмишљена да свим Кикиндјанима али и гостима нашег града који у току августа месеца бораве у Кикинди, пружи могућност забаве и опуштања уз одличне позоришне представе реномираних позоришта из Србије и познатих глумаца, мини концерте, представе за децу, те да останак у граду за време лета прође на леп и интересантан начин. Kikinda short – фестивал кратке приче који углавном окупља млађе писце из целе Европе, као и издаваче и уреднике књижевних часописа. Током фестивала писци читају своје радове, афирмишу овај књижевни жанр, а уједно се повезују сасвојим колегама и издавачима. Цез фестивал – један од веома значајних музичких догађаја у Кикинди на коме наступају домаћи и али и светски познати цез и блуз музичари. КОФ (Кикиндски омладински фестивал) – музички фестивал алтернативне музике који организује Канцеларија за младе Града Кикинде и који се организује сваке године трећег викенда у јулу месецу. Светско првенство у надметању гускова – прва манифестација одржана је 1987. године у организацији друштва гушчара „Бело перо“ и уз подршку МЗ Мокрин. Такмичења почињу већ у децембру месецу а финале се одвија последње недеље у месецу фебруару. Предмет је интересовања великог броја домаћих гостију а телевизијске екипе из целе Европе радо забележе овај догађај. Светско првенство у туцању фарбаном васкршњим јајима на Васкрс – јединствена манифестација и то не само на овим просторима. Карактерише је велики број учесника из земље и иностранства. Настала је

1990. године, а организатор манифестације је Православна црква у Мокрину и Месна заједница Мокрин. Поред поменутих манифестација треба обавезно навести а свакако и посетити: Дане вина и винара у Иђошу, Сабор фрулаша Војводине такође у Иђошу, Међународно такмичење за избор најјачег човека (Strongmen) у Новим Козарцима, Крајишки вишебој у Банатском Великом Селу, Севернобанатске жетвене свечаности у Сајану, Фестивал гулаша у Руском Селу, Рускоселски свињокољ.

Рурална инфраструктура: Саобраћајни положај Кикинде умногоме је одређен близином државне границе, која га чини мање повољним када је упитању унутрашњи саобраћај, због изражене периферности, међутим, отварањем граничног прелаза код Накова (7ч-19ч), као и обнављањем железничке пруге Сегедин - Кикинда - Темишвар, што је у плану, Кикинда би могла постати значајно место за међународни транзитни саобраћај. Кикинда је са ближом и даљом околином повезана друмским, железничким и воденим путевима. Доминира друмски саобраћај, а постојећа путна мрежа омогућава одвијање друмског саобраћаја на задовољавајућем нивоу. Када је у питању водени саобраћај, он постоји у Кикинди, али у скромном обиму. Кикиндски канал представља део система ДТД и

тимеповезује Кикинду са Тисом и Дунавом, али због својих скромних димензија не дозвољава интензивнији саобраћај. Ипак, користи се у извесној мери за трансфер појединих врста роба. Кикинда поседује и аеродром, али он је искључиво у функцији спортског летења. Укупна дужина путева у Граду Кикинди износи 210km, од чега су државни путеви првог реда 66km, државни путеви другог реда 47km, а општински путеви 97km. Дугогодишњи изостанак инвестиција у путну мрежу разлог је изузетно лошег стања на свим категоријама. Од општинских путева највеће саобраћајно оптерећење присутно је на ОП I-3, због интензивних радова на нафтним бушотинама које се налазе у зони овог пута. Пошто је коловозна конструкција пројектована за мања оптерећења и већ у лошем стању, њено пропадање је интензивирало у задњих неколико година. Системом Дунав –Тиса –Дунав граду Кикинда је омогућено и обављање водног саобраћаја. У Граду Кикинда постоји пристаниште које има капацитет од 100.000 до 500.000 тона расутог терета, и бродове носивости до 1000 тона. Иако је речни саобраћај најјефтинији вид саобраћаја, услед лошег стања у коме се налази канал Дунав-Тиса-Дунав, пристаниште у Кикинди је слабо искоришћено и тренутно ради са 20 до 25 % капацитета. Од 2017. године сваке године до сада, у Годишњем програму заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта у државној својини предвиђена су финансијска средства за уређење каналске мреже на територији Града Кикинда, а додатна средства за ову намену обезбеђују се кроз програм суфинансирања од стране Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство. Удаљеност пристаништа до бране на Тиси код Новог Бечеја 47 km, а до границе са Мађарском пристаништа на реци Тиси у Сенти. Телекомуникациона мрежа на територији Града Кикинде заснована је на фиксној и мобилној телекомуникационој мрежи у свим насељеним местима Града, Telenor и VIP имају мобилну мрежу на територији целог Града, а SBB има фиксну мрежу само у Кикинди. Телеком Србија је сва насељена места Града Кикинде повезао оптичким кабловима и у свим насељеним местима постоје фиксне мреже са мултисервисним приступним чворовима тако да су створени услови за пружање савремених широко појасних телекомуникационих услуга као што су фиксна телефонија, брзи приступ интернету и високо квалитетан ТВ сигнал преко интернет протокола – IPTV. Од велике је важности да на нивоу Града постоји добра комуникација и координација активности инфраструктуре како би се благовремено договориле међусобно ускладиле активности на реконструкцији постојећих и изградњи нових објеката. Дистрибуцију електричне енергије на територији Града Кикинде обавља Електродистрибуција Зрењанин, Погон Кикинда. У погледу покривености домаћинстава електричном енергијом у планском периоду непредвиђају се проблеми, осим у појединачним изузетним случајевима. На територији Града Кикинде системи за водоснабдевање се састоје од централног водоводног система града и одвојених система за водоснабдевање осталих насеља: Мокрин, Сајан, Иђош, Нови Козарци, Банатско Велико Село, Банатска Топола, Башаид, Винцаид и Наково. Стање у којем се водоводни систем Града налази већ дужи период времена, разлог је што се не могу задовољити потребе становништва, ни по количини ни по квалитету испоручене воде. Проблем водоснабдевања Града се првенствено односи на неизграђеност система, неадекватан квалитет воде и на прекомерну експлоатацију, ограничених ресурса подземних вода. Постојеће стање карактерише и постојање обимне техничке документације (пројеката, анализа, студија), коју нису пратиле одговарајући радови и мере. Водовод Града Кикинде, који је изграђен 1960-тих година и данас функционише по застарелом моделу бунари – хидрофори – мрежа, са дезинфекцијом воде директно на месту водозахвата. Без постројења за припрему воде за пиће, резервоара и црпних станица, систем није у могућности да становништву обезбеди уредну испоруку хигијенски исправне и квалитетне воде. Канализација отпадних и атмосферских вода на територији Града Кикинда врши се сепаратно. Од свих насеља у Граду, само у Кикинди

постоји изграђена канализациона мрежа и то у скромном обиму у односу на систем водоснабдевања. Последњих година врши се интензивна градња ове инфраструктуре, али је проценат прикључења на мрежу у односу на могућности уличних колектора још увек релативно мали. У граду Кикинди канализациона мрежа је конципирана тако да може одвести све воде које настају на територији насеља до уређаја за пречишћавање и водопријемника. Дужина канализационе мреже износи око 80km, а планира се да у наредном периоду Град буде комплетно покривен канализационом мрежом. Пречистач отпадних вода у Кикинди, у саставу Јавног предузећа за комуналну инфраструктуру и услуге Кикинда захтева реконструкцију, јер квалитет пречишћене воде коју он испушта не задовољава критеријуме у складу са Законом о водама. Годишње се пречисти око 858.000m³ воде. У Кикинди су забележени и случајеви мешања канализације атмосферских и отпадних вода, што је веома непожељно у погледу ефикасности постројења за пречишћавање отпадних водау условима краткотрајних великих осцилацијама протока.

Показатељи развоја пољопривреде

Пољопривредно земљиште: Град Кикинда располаже са 70.433 ha пољопривредног земљишта које заузима око 90% територије Града. На овом земљишту могуће је са веома великим обезбеђују природне функције земљишта. Такође, Град Кикинда је једна од првих која је урадила испитивање плодности целокупног државног земљишта које се издаје у закуп. Републички Геодетски Завод је извршио поделу пољопривредног земљишта на територији Града Кикинде према класама и културама, те је највише пољопривредног земљишта II класе - 22.984,60 ha и III класе - 21.415,83 ha. Град Кикинда поседује 11.236 ha државног пољопривредног земљишта. Међутим од ове површине за пољопривредну обраду погодна је 7.109 ha. Удео пољопривредног становништва у Граду је низак упркос и томе што је територија Града већим делом и пољопривредно подручје. Проблем малог процента пољопривредног становништва у укупном становништву огледа се кроз чињеницу да је мали број становника који се баве пољопривредом у могућности да користи нове технологије у пољопривредној производњи. Део становништва бави се пољопривредом као секундарном делатношћу, и приступа гајењу оних култура које не захтевају велика улагања и значајније третирање земљишта. Међутим, на територији Града Кикинде постоје и пољопривредна газдинства којима је пољопривредна производња примарна делатност. Газдинства којима је пољопривреда примарна делатност, обрађују више стотина хектара и применјују технологију прецизне пољопривреде. Земљорадничке задруге представљају потенцијал за оживљавање пољопривреде, рурални и локални економски развој и омогућавају смањење миграција из сеоских подручја.

Коришћена пољопривредна површина (само пољопривредна газдинства) у ha (Извор: РЗС, Попис пољопривреде 2012., Анкета о структури пољопривредних газдинстава 2018. и Годишњи програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта Града Кикинде за 2020. год.)

Кикинда/Година	Број пољ. газд.	Коришћено пољ. земљ.	Оранице и баште	Воћњаци	Виногради	Ливаде и пашњаци
2012.	4.910	64.876	60.076	261	51	4.338
2018.	4.313	64.857	60.065	196	23	4.490
2020.	4.317	63.323	61.073	287	502	5.875

Вишегодишњи засади: Према достављеним информацијама Пољопривредне стручне службе Кикинда, Град Кикинда располаже са малим површинама под вишегодишњим засадима. Најзаступљенија воћна врста је шљива која покрива површину од 115 хектара, док се на другом месту налазе засади јабуке са површином од 86 хектара. Остале воћне врсте су мање заступљене од који међу значајнијим врстама има засада кајсије, крушке итд. У претходних неколико година, знатно су повећане површине под вишегодишњим засадима захваљујући нагом порасту интересовања за садњу лешника. Ово је важно напоменути јер је велика разлика између садашњег фактичког стања (око 800 ha под лешницима) и података који су из последњег пописа.

Структура воћарске производње у Граду Кикинда (у ha) (Извор: ПСС Кикинда, 2020., 2021., 2022. године)

Воћна врста	2020. год.	2021. год	2022. год
Брескве	8	3	1
Нектарине	0	0	0
Јабукe	86	86	86
Кајсије	69	69	70
Крушке	23	20	20
Ораси	10	10	10
Лешник	40	50	50
Шљива	115	120	120
Трешња	7	2	2
Грожђе	38	40	40
Вишња	21	20	20
Јагода	24	2	2
Дуња	20	20	20
Малина	4	0	0
Боровница	8	8	8

Сточни фонд: Поред ратарства као доминатног облика пољопривредне производње, у одређеној мери је заступљено и сточарство, али далеко испод потенцијала које Град има у овој области. У оквиру сточарства, доминантно је млечно говедарство, а остали облици производње су заступљени у мањој мери. Један од основних разлога налази се у чињеници да у подручју Града Кикинде не постоји кланица која би била заинтересована за подстицање производње меса, док у делу млечног говедарства, присутни су са откупним местима велика привредна друштва као што су Имлек, Млекара Суботица и Сомбоled. Уз неколико неупоредиво мањих, али са тенденцијом раста, мини млекарe које послују на територији Града Кикинде је млекара „Кикинда“ д.о.о., "Мокрин млек" и млекара "Раичковић" из Руског Села који поред производње на својој фарми обезбеђује млеко од малих произвођача. Важно је осврнути се и на то да је сточарство у великој мери подстакнуто правом првенства закупа државног пољопривредног земљишта, међутим, реституција, која је у току, доводи до осетног смањења обрадивог земљишта. У односу на податке Републичког завода за статистику, приметан је пораст узгајивача оваца, коза и живине, захваљујући мерама подршке које су спровођене у предходне две године.

Број газдинстава и грла стоке по врстама на селекцијским смотрама, у 2020., 2021. и 2022. год. (Извор: ПСС Кикинда 2020., 2021. и 2022. године.)

Врста	Број грла 2020. год.	Број газдинстава 2020. год	Број грла 2021. год	Број газдинстава 2021. год	Број грла 2022. год	Број газдинстава 2022. год
Говедарство (Млечне расе - краве и јунице)	4.714	111	4708	106	3811	88
Свињарство	3860	4 фарме (Козара - Банатско Велико Село, Јединство - Кикинда, Галад - Кикинда и Биосен - Мокрин)	4683	4 фарме и 2 газдинства	5659	4 фарме и 4 газдинства
Овце	2072	32	2363	28	2326	24
Козе	473	7	397	6	341	6
Коњи	8	7	12	7	11	7

Банатски голошијан	97	8	162	7	197	6
--------------------	----	---	-----	---	-----	---

Механизација, опрема и објекти: Иако је на подручју Града Кикинде још увек очљивија застарела механизација, мере подршке које су спровођене у протеклом периоду знатно су допринеле побољшању стања у овој области. Слична је ситуација и са поседовањем опреме за пољопривредну производњу, која

је у већини случајева застарела или чак и неупотребљива. Како се протекле две године на подручју Града спроводио Програм подршке за спровођење мера пољопривредне политике и политике руралног развоја, може се рећи да се стање знатно променило нарочито у Удружењима која се баве пољопривредном производњом. У циљу финализације одређених производа, најсигурнији начин била је сарадња са Удружењима, која су стављањем опреме на заједничко коришћење, обезбедила учешће свим пољопривредним газдинствима да своју сировину доведу до финалног производа. У обнови пољопривредне механизације веома је значајна подршка коју пружа Министарство за пољопривреду, водопривреду и шумарство, Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство, ИПАРД фонд, као и фондација Просперитате кроз конкурсе за пољопривредне произвођаче.

Трактори и комбајни на територији града Кикинде (Извор: РСЗ, 2012. године)

Град/Општина	Једноосовински трактори	Двоосовински трактори	Комбајни
Кикинда	533	3.302	359

Прикључне машине (Извор: РСЗ, 2012. године)

Град/Општина	Берачи кукуруза	Плугови	Тањираче	Дрљаче	Сетвоспремачи	Рото-фрез	Растурачи минералног ђубрива	Растурачи стајњака	Сејалице	Прскалице	Косилице
Кикинда	515	2.789	950	1.277	1.351	85	1.215	132	1.382	1.502	700

Радна снага: Табела 7. Извор: РСЗ, 2012. године Табела 8. Извор: РСЗ, 2012. године

Структура пољопривредних газдинстава по величини поседа (Извор: РСЗ, 2012. године)

Град/Општина	Укупно	1-2 лица	3-4 лица	5-6 лица	7 и више лица
Кикинда	4.910	4.162	690	42	16

Број чланова и стално запослених на газдинствима (Извор: РСЗ, 2012. године)

Град/Општина	Чланови газдинства и стално запослени на газдинству	На породичном газдинству	На газдинству правног лица/предузетника
Кикинда	9.181	8.718	463

Структура пољопривредних газдинстава: Табела 9. Извор: РСЗ, 2012. године

Структура пољопривредних газдинстава по величини поседа (Извор: РСЗ, 2012. године)

Град/Општина	Укупно (ПГ)	Укупно (ha)	Без земљишта	< 1 ha; ПГ/ha	< 1 ha; ПГ/ha	>2 - < 5ha - ПГ/ha	> 5 - < 10ha - ПГ/ha
Кикинда	4.910	64.876	171	1.366 / 620	793 / 1.133	1.102 / 3.588	675 / 4.708

Производња пољопривредних производа: Ратарска производња је заступљена на око 62.196 ха, повртарство на око 270 ха, воћарство на 481 ха, виноградарство на 51 ха, а остало биље (ароматично, лековито) на 20 ха.

Структура ратарске производње у Граду (у ха) (Извор: ПСС Кикинда, 2020., 2021. и 2022. године)

Биљна врста	2020. год.	2021. год.	2022. год.
Пшеница	15.700	14890	14708
Јечам	1.450	1450	1185
Овас	165	400	188
Раж	55	350	59
Кукуруз	25.400	25596	20384
Соја	2.705	2420	2338
Сунцокрет	13.000	11500	11646
Уљана репица	450	290	205
Шећерна репа	1.650	1350	1198
Луцерка	750	2000	513
Детелина	25	80	75
Слачица	55	55	60
Дуван	50	50	50
Ост. крмно биље	45	305	400
Остало	696	120	100

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника: На подручју Града Кикинде активне су само две задруге и то једна у граду и једна у Руском Селу. У предходном периоду глобални проблеми са којима су се суочавале земљорадничке задруге су: неадекватна законска регулатива, нерешено питање задружне имовине, мали обртни капитал и немогућност аплицирања за кредитна средства, непознавање основних задружних начела, лоши капацитети управљања у задругама и др. На основу наведених чињеница створено је тешко одобривољити бар неколицину озбиљних пољопривредника и направити искорак у удруживању. Како су сада у Републици Србији промењени услови у погледу задругарства, потребно је поново анимирати пољопривреднике, подстаћи их да своју производњу усмере у истом правцу и на тај начин дођу до тржишта. На подручју Града Кикинде егзистирају Удружење ратара- Кикинда, Удружење повртара „Банатска ленија“, Удружење сточара-Кикинда, Удружење пољопривредника Аграриа, Удружења пчелара (постоји девет удружења; два у граду и седам у селима). Наведена удружења, субвенционисана су у предходне две године мерама планираним овим програмом а резултат подстицаја највише се огледа у заокруженој производњи меда у пчеларским удружењима и почетак оснивања задруге повртара.

Трансфер знања и информација: На територији Града Кикинде присутна је Пољопривредна саветодавна и стручна служба која пружа подршку пољопривредним произвођачима. У оквиру службе је ангажовано 15 радника и то 10 дипломираних инжењера и 5 техничара који су ангажовани у три јединице: 1. Служба за лабораторијска испитивања; 2. Пољопривредна саветодавна служба; 3. Служба контроле и производно услужне делатности. Поред ове службе, помоћ пољопривредним произвођачима пружа Одсек за пољопривреду и рурални развој који је при Секретаријату за заштиту животне средине, пољопривреду и рурални развој у Градској управи Града Кикинде. Све информативне активности спроводе се уз подршку Канцеларије за месне заједнице која уједно прикупља информације о фактичком стању у руралним срединама на основу којих се планира програм мера за наредну годину.

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА И ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

Табела 1. Мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Регреси	100.1	1.000.000,00	0,00	90	50.000,00	0,00
	УКУПНО		1.000.000,00				

Табела 2. Мере кредитне подршке

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Кредитна подршка	100.2	800.000,00	0,00	100	0,00	0,00
	УКУПНО		800.000,00				

Табела 3. Мере руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава	101	4.600.000,00	100	100.000,00	0,00
2	Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде	102	500.000,00	100	80.000,00	0,00
3	Управљање ризицима	104	3.000.000,00	30	35.000,00	0,00
4	Очување биљних и животињских генетичких ресурса	201.4	250.000,00	100	20.000,00	0,00
5	Друге мере политичке заштите и очувања животне средине	201.6	500.000,00	100	50.000,00	0,00
6	Унапређење економских активности на селу кроз подршку непољопривредним активностима	302	500.000,00	80	100.000,00	0,00
7	Подршка младима у руралним подручјима	303	1.700.000,00	50	200.000,00	0,00
8	Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и на увођење и сертификација система безбедности и квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима	304	1.200.000,00	80	150.000,00	0,00
	УКУПНО		12.250.000,00			

Табела 4. Посебни подстицаји

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Подстицаји за спровођење одгајивачких програма, ради остваривања одгајивачких циљева у сточарству	401	1.000.000,00	0,00	100	20.000,00	0,00
	УКУПНО		1.000.000,00				

Табела 5. Мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, мера кредитне подршке, мераруралног развоја и посебних подстицаја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	601-Рефундација за трошкове нешкодљивог уклањања уинутих животиња	601	700.000,00	0,00	100	50.000,00	0,00
	УКУПНО		700.000,00				

Табела 6. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (без пренетих обавеза)	15.750.000,00
Планирана средства за директна плаћања	1.000.000,00
Планирана средства за кредитну подршку	800.000,00
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	12.250.000,00
Планирана средства за посебне подстицаје	1.000.000,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, кредитне подршке и у оквиру мера руралног развоја	700.000,00
Пренете обавезе	0,00

Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике: Циљна група су мала и средња пољопривредна газдинства која ће индивидуалним напорима и уз подршку града побољшати свој квалитет живота а кроз удруживање створити услове за конкурентност на тржишту. Увидом у Извештај о спроведеним мерама за 2022. годину, којим је подржано 588, како физичких лица (ПГ) тако и Удружења, потврђује се процена да су мала и средња пољопривредна газдинства, циљна група коју Град Кикинда треба да подржи и у наредном периоду. Удруживање је значајно подстакнуто кроз мере Града Кикинде како би се обухватио

што шири број пољопривредних произвођача. Применом мера, тежи се повећању конкурентности пољопривредних произвођача са територије Града Кикинде.

Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја: Информисање корисника вршиће се кроз локалне медије, интернет презентацију, Пољопривредну стручну службу, месне заједнице и директним контактом са пољопривредницима. Реализацијом Програма за 2018., 2019., 2020., 2021. и 2022. годину прикупљено је довољно података за темеље базе података пољопривредника са територије Града Кикинда те се стварају услови за обавештавање путем СМС порука. У мерама Кредитне подршке и Управљању ризицима значајну улогу имаће и саме банке, али и осигуравајуће куће које су укључене у програм реализације мера.

Мониторинг и евалуација: Мониторинг и евалуацију ће спроводити Одсек за пољопривреду и рурални развој. Контролу спровођења мера пратиће Комисија за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за Град Кикинду за 2023.годину. Након реализације програма, Извештај о спроведеним мерама као и предлог корективних мера, ЈЛС доставиће надлежном Министарству.

Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја

II. ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

2.1. Назив и шифра мере: 100.1 Регреси

2.1.1. Образложење: У складу са Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС”, бр. 10/13, 142/14, 103/15 и 101/16), јединице локалне самоуправе могу да утврђују мере које се односе на директна плаћања – регресе за репродуктивни материјал и то за вештачко осемењавање. Правци развоја сточарске производње морају се заснивати на освајању нових тржишта, примени стандарда за објекте за држање животиња, стандарда квалитета производа и поштовање процедура у производњи и пласману. Концентрација производње основни је предуслов за обезбеђење обима, континуитета и квалитета производа. Преоријентација производног усмерења говедарства, увођењем товних раса и система "крава - теле", изузетно је важна за просторе на којима су велике необрађене пољопривредне површине и која су ретко насељена. Побољшање генетике у сточарству и исхране основни је предуслов за повећање продуктивности, обима квалитета и конкурентности. У том смислу, биће подржано субвенционисање осемењавања јуница.

2.1.2. Циљеви мере: Спровођењем ове мере позитивно се утиче на економски и социјални развој руралне политике: Обезбеђивање услова за уравнотежен развој говедарства; Унапређење генетског потенцијала сточара са територије Града Кикинде; Подизање конкурентности производње и стварање тржишно одрживог произвођача; Подизање стандарда живота у руралној средини и пољопривредних произвођача кроз повећање и стабилност доходака пољопривредних газдинстава.

2.1.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљива.

2.1.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су регистрована пољопривредна газдинства-физичка лица са територије Града Кикинде.

2.1.5. Економска одрживост: Израда бизнис плана није неопходна.

2.1.6. Општи критеријуми за кориснике: Подносиоци захтева треба да имају регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом и да је са територије Града Кикинде.

2.1.7. Специфични критеријуми: При реализацији ове мере корисник је у обавези да испуни опште критеријуме, као и да није користио подстицаје за исту сврху од стране АПВ и/или Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије.

2.1.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.1.1	Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)

2.1.9. Критеријуми селекције:

2.1.10. Интензитет помоћи: Укупан износ за ову меру је 1.000.000,00 динара. Интензитет помоћи мере Регреса за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање) је у максималном износу до 50.000,00 динара по кориснику, рефундацијом 90% од укупног износа без ПДВ-а.

2.1.11. Индикатори/показатељи:

2.1.12. Административна процедура: Мера ће бити спроведена од стране јединице локалне самоуправе, Одсека за пољопривреду и рурални развој и Комисије за реализацију програма подршке за

спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја на следећи начин: Објављивање Јавног позива за подношење захтева за регрес на основу утврђених критеријума, - право на подношење захтева за регрес за вештачко осемењавање имају носиоци пољопривредних газдинстава који су осемењавање вршили у периоду од 01.12.2022.-01.12.2023.године, а до утрошка средстава, најкасније до 01.12.2023.године, - уз захтев се прилаже: фотокопија картона за вештачко осемењавање, доказ о извршеном плаћању за вештачко осемењавање, извод из регистра пољопривредних газдинстава о сточном фонду (говеда) који издаје Управа за трезор, фотокопија пасоша за осемењено грло, потврда (уверење) да је корисник подстицајних средстава измирио све своје доспеле пореске обавезе према Граду Кикинди, фотокопија наменског рачуна подносиоца захтева. Након разматрања захтева, прихватљиви захтеви биће проверени од стране Комисије за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Града Кикинде за 2023.годину. Средства се одобравају корисницима који испуњавају услове, редом на основу поднетих комплетних захтева до утрошка расположивих средстава.

2.2. Назив и шифра мере: 100.2 Кредитна подршка

2.2.1. Образложење: Коришћење кредитних средстава за сваког пољопривредника је исплативији начин заснивања своје производње у поређењу са задуживањем у облику паритета (робна размена). На овај начин, обезбеђује се далеко већа аутономија пољопривредника који може да уговара боље услове заснивања производње, те самостално одлучује шта ће купити, од ког добављача и сл. Са друге стране, данашњи услови пословања у банкарском сектору, бележе тенденцију снижавања каматних стопа, док је присутна тенденција раста накнада које прате одобравање кредитних средстава. У том смислу, субвенционисањем накнада које прате одобравање кредита, исти ће постати доступнији пољопривредним произвођачима. Значај овакве мере препознат је у оквиру Стратегије пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014-2020; приоритетно подручје 2. Финансирање пољопривреде и руралног развоја и управљање ризицима.

2.2.2. Циљеви мере: Повећање конкурентности и независности пољопривредног произвођача кроз обезбеђивање јефтинијих извора финансирања производње у циљу повећања профитабилности газдинства.

2.2.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Подстицање мере кредитне подршке препознато је у Националном програму за пољопривреду за период од 2018-2020 године Републике Србије.

2.2.4. Крајњи корисници: Регистрована пољопривредна газдинства-физичка лица са територије Града Кикинде.

2.2.5. Економска одрживост: Не захтева се израда бизнис плана.

2.2.6. Општи критеријуми за кориснике: Регистрована пољопривредна газдинства-физичка лица са територије Града Кикинда, са пребивалиштем на територији Града Кикинде.

2.2.7. Специфични критеријуми: При реализацији ове мере корисник је у обавези да испуни опште критеријуме.

2.2.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.2.2	Остали облици кредитне подршке

2.2.9. Критеријуми селекције:

2.2.10. Интензитет помоћи: Укупан износ за ову мере је 800.000,00 динара. Интензитет помоћи по

кориснику износи 100% трошкова накнаде везаних за обраду кредита, као и целокупан износ камате кредита за обртна средства за кредите од 100.000,00 до 500.000,00 динара.

2.2.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Обим пласираних кредитних средстава подстакнутих овом мером
2	Број РПГ који су користили кредитне подршке ЈЛС

2.2.12. Административна процедура: Град Кикинда ће објавити Јавни позив свим банкама које послују на територији Града. У Јавном позиву биће одређене смернице, каматна стопа, висина пратећих накнада које ће морати да испуне банке уколико желе да се јаве на позив Града. Идеја је да што више банака може да учествује у овој мери како РПГ не би морала да мењају изабрану банку ако желе да буду корисници ове подстицајне мере Града. Након потписивања уговора са банкама, пољопривредни произвођачи ће моћи да користе ову меру до утрошка средства предвиђених буџетом по редоследу подношења захтева а најкасније до 01.12.2023.године. Банке ће бити дужне да пре потписивања уговора (односно одобравања кредита) са пољопривредником, прибави сагласност Града Кикинде у погледу намене кредита потенцијалног корисника. Пословна банка склапа уговор са корисником за кога је предходно прибавила сагласност Града Кикинде и исплаћује новац на рачун корисника подстицаја. Банка доставља Граду Кикинди Захтев за одобрење субвенционисане накнаде за све одобрене захтеве. Захтев мора садржати списак корисника којима су кредити одобрени и износ накнаде по сваком одобреном кредиту. Краткорочни кредити се одобравају на период од једне године (12 месеци). Краткорочни кредити са накнадом која се субвенционише одобраваће се за реализацију текућих сезонских активности у пољопривредној производњи према датим критеријумима.

2.3. Назив и шифра мере: 101 Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава

2.3.1. Образложење: Сектор млеко - Мера опрема за мужу, хлађење и чување млека на фарми, укључујући све елементе, материјале и инсталације намењена је малим пољопривредним газдинствима која се баве музним сточарством, како би унапредили пословање на својим мини-фармама. Сектор воће, грожђе, поврће (укључујући печурке) и цвеће - мера Набавка опреме у директној је повезаности са повећањем конкурентности пољопривредних произвођача. У том смислу биће подржана мера Подизање нових или обнављање постојећих (кречење и подизање) вишегодишњих засада воћака, хмеља и винове лозе и мера Изградња стакленика и набавка опреме и/или материјала за повртарску производњу и производњу јагодастог воћа, као и расадничарску производњу и цвећарство у заштићеном и полузаштићеном простору (набавка конструкција за пластенике и стакленике, високо квалитетних вишегодишњих, вишеслојних фолија за пластенике). Овим мерама подстиче се повећање конкурентности у области повртарства и воћарства. Инвестиције су намењене индивидуалним пољопривредним газдинствима. Сектор остали усеви (житарице, индустријско, ароматично и зачинско биље и др.) - мера Машине, уређаји и опрема за наводњавање усева. Сектор пчеларство- Последњих година присутан је тренд пада броја кошница на територији Града Кикинда, због великих губитака које су претрпела пчеларска газдинства услед тровања пчела. Било би веома значајно ангажовање младих људи у сектору пчеларства (како из села тако и из града), што је условљено високим нивоом незапослености и релативно ниским почетним улагањем за бављење пчеларством, али и порастом цене меда на тржишту и постојање откупа производа. У складу са тим и ове године определили смо се за финансирање мера Набавка нових пчелињих друштава и мере Набавка опреме за пчеларство.

2.3.2. Циљеви мере: Општи циљеви мере су стабилност дохотка пољопривредних газдинстава, повећање производње, побољшање продуктивности и квалитета производа, смањење трошкова производње, унапређење техничко-технолошке опремљености, одрживо управљање ресурсима и заштита животне средине, раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта. Специфични циљеви у сектору воћа, грожђа, поврћа (укључујући печурке) и цвећа- Повећање површина у заштићеном и на отвореном простору, унапређење стања специјализоване механизације на газдинству, повећање површина под интензивним засадама, повећање наводњаваних површина системом кап по кап,

подстицају у финализацији производа. Специфични циљеви у сектору пчеларства- Повећање броја младих пчелара, побољшање продуктивности, унапређење техничко-технолошке опремљености, раст конкурентности на тржишту.

2.3.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Ова мера повезана је са мером „Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава” у Националном програму за рурални развој за период од 2018-2020 године Републике Србије.

2.3.4. Крајњи корисници: Регистрована пољопривредна газдинства-физичка лица са територије Града Кикинде.

2.3.5. Економска одрживост: Није потребна израда бизнис плана.

2.3.6. Општи критеријуми за кориснике: да корисник има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом и са пребивалиштем и производњом на територији Града Кикинде; за инвестицију за коју подноси захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима; да наменски користи и не отуђи нити да другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева у периоду од пет година од дана набавке опреме, машина и механизације; добављач и подносилац захтева не представљају повезана лица при чему се повезаним лицима, у смислу овог Програма, сматрају: носилац и чланови породичног пољопривредног газдинства, супружници, ванбрачни партнери, крвни сродници у правој линији, крвни сродници у побочној линији закључно са трећим степеном сродства, сродници по тазбини до другог степена сродства, усвојилац и усвојеник, лица између којих је извршен пренос управљачких права и лица која су повезана у смислу закона којим се уређује порез на добит правних лица.

2.3.7. Специфични критеријуми: Сектор млека - У сектору млека прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која имају до 29 крава на крају инвестиције, док нема посебних критеријума за улагање у сектору млека за козе и овце, предвиђених НППР 2021-2024. Сектор воће, грожђе, поврће (укључујући печурке) и цвеће- У сектору производње воћа, грожђа, поврћа, хмеља и цвећа, прихватљиви корисници треба да: - у РПГ имају уписано пољопривредно земљиште под производњом одговарајућих биљних култура; - имају: мање од 2 ha јагодичастог воћа и хмеља; односно мање од 5 ha другог воћа, односно 0,1- 50 ha цвећа, односно до 2 ha винове лозе; - имају мање од 0,5 ha пластеника или мање од 3 ha производње поврћа на отвореном простору; - у случају подизања нових или обнављања постојећих (крчење и подизање) производних (са наслоном) и матичних засада воћака и винове лозе, имају, на крају инвестиције: 0,1-50 ha јагодастих врста воћака и хмеља, 0,3-100 ha другог воћа, до 2 ha винове лозе; - за инвестиције везане за производњу грожђа, буду уписани и у Виноградарски регистар, у складу са законом којим се уређује област виноградарства и винарства; - за инвестиције везане за производњу садног материјала, буду уписани и у Регистар произвођача садног материјала, у складу са законом којим се уређује област производње садног материјала. Сектор пчеларство- У сектору пчеларства прихватљиви корисници треба да имају 5-500 кошница пријављених у Централној бази података о обележавању животиња код Управе за ветерину.

2.3.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
101.1.3	Опрема за мужу, хлађење и чување млека на фарми, укључујући све елементе, материјале и инсталације
101.4.1	Подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) вишегодишњих засада воћака, хмеља и винове лозе
101.4.2	Подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу
101.5.10	Машине и опрема за наводњавање усева
101.6.1	Набавка нових пчелињих друштава
101.6.2	Набавка опреме за пчеларство

2.3.9. Критеријуми селекције:

2.3.10. Интензитет помоћи: Сектор млеко: Инвестиција Опрема за мужу, хлађење и чување млека на фарми, укључујући све елементе, материјале и инсталације -200.000,00 динара – у максималном износу до 50.000,00 динара по кориснику, рефундацијом 80% од укупног износа без ПДВ-а. Сектор воће, грожђе, поврће (укључујући печурке) и цвеће: Инвестиција подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) вишегодишњих засада воћака, хмеља и винове лозе - 700.000,00 динара - у максималном износу до 100.000,00 динара по кориснику, рефундацијом 80% од укупног износа без ПДВ-а. Инвестиција у подизање и опремење пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу - 600.000,00 динара - у максималном износу до 60.000,00 динара по кориснику, рефундацијом 80% од укупног износа без ПДВ-а. Инвестиција машине, уређаји и опрема за наводњавање усева - 2.000.000,00 динара - у максималном износу до 40.000,00 динара по кориснику, рефундацијом 80% од укупног износа без ПДВ-а. Сектор пчеларство: Инвестиција Набавка опреме за пчеларство - 800.000,00 динара – у максималном износу до 35.000,00 динара по кориснику, рефундацијом 80% од укупног износа без ПДВ-а и Набавка нових пчелињих друштава - 300.000,00 динара – у максималном износу до 25.000,00 динара по кориснику, рефундацијом 80% од укупног износа без ПДВ-а.

2.3.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број РПГ који користе меру

2.3.12. Административна процедура: Мере ће бити спроведене од стране ЈЛС, а на основу Јавних позива који расписује Градоначелник. Пријава - захтев, подноси се Одсеку за пољопривреду и рурални развој, подношењем захтева у Услужном центру Градске управе Кикинда, са назнаком назива мере за коју се пријављују на јавни позив за доделу дела средстава из Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Града Кикинде у 2023. години. Документација се доставља уз прописани образац за пријаву за физичка лица. Пријаве се предају у услужни центар Градске управе Града Кикинде или поштом на адресу: Град Кикинда, Трг српских добровољаца број 12, 23300 Кикинда. Благовременом доставом сматра се препоручена пошиљка предата пошти најкасније до истека последњег дана утврђеног рока (01.12.2023.год.) за предају конкурсне документације (печат поште), без обзира на датум приспећа. Достављени захтеви ће бити размотрени и проверени од стране Комисије за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Града Кикинде у 2023. години, у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости инвестиције. Када је у питању Мера Подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) вишегодишњих засада воћака, хмеља и винове лозе прихватају се рачуни/фактуре од 01.11.2022. године. Комисија ће захтеве обрађивати по систему прво пристиглих захтева и до утрошка средстава предвиђених за меру. На основу записника и предлога Комисије, корисницима се по решењу исплаћују средства из буџета Града Кикинде. Сви они са којима Град има лоше искуство услед не испуњавања уговорених обавеза или услед домаћинског понашања према инвестицији, из претходног периода, немају право остваривања финансијске подршке. Сва физичка лица за које Комисија утврди да нису адекватно искористили добијена средства из буџета Града Кикинде, биће у обавези да добијена средства са затезном каматом врате буџету Града Кикинде, или су пре истека предвиђеног рока отуђила опрему/механизацију/инвестицију која је била предмет субвенционисања бићеим ускраћено право конкурисања за субвенције Града Кикинде у текућој години.

2.4. Назив и шифра мере: 102 Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде

2.4.1. Образложење: Удружења пољопривредника и остала удружења имају потребу за промоцијом својих делатности и производа. Како би процеспровођења мера подршке био заокружен, потребно је уврстити и овакав вид подршке, кроз промоцију активности.

2.4.2. Циљеви мере: Општи циљ ове мере је системско унапређење квалитета живота у руралним срединама кроз равноправнију расподелу дохотка и повећање економских могућности као и њихов

праведнији друштвени положај. Ова мера као приоритет има повећање конкурентности, али обухвата и аспект друштвених и социјалних промена у којима удружења могу бити значајан актер.

2.4.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Ова мера није планирана Националним програмом за рурални развој.

2.4.4. Крајњи корисници: Корисници ове мере су Удружења пољопривредника, Удружења грађана која се баве делатностима из области пољопривреде и руралног развоја.

2.4.5. Економска одрживост: Израда бизнис плана није неопходна.

2.4.6. Општи критеријуми за кориснике: Наведени корисници морају имати доказ о регистрацији и активном статусу Удружења. Потребно је да су регистровани на територији Града Кикинде и да својим деловањем утичу на рурални развој и побољшање пољопривредне производње.

2.4.7. Специфични критеријуми: Нема специфичних критеријума за ову меру.

2.4.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

2.4.9. Критеријуми селекције:

2.4.10. Интензитет помоћи: Успостављање и јачање Удружења у области пољопривреде биће подржана са укупно 500.000,00 динара - у максималном износу до 80.000,00 динара по кориснику, рефундацијом 100% од укупног износа.

2.4.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број Удружења корисника средстава ЈЛС

2.4.12. Административна процедура: Мера ће бити спроведене од стране ЈЛС - Одсека за пољопривреду и рурални развој, а на основу Јавних позива који расписује Градоначелник. Пријава - захтев, подноси се Комисији за реализацију програма за спровођење мера подршке пољопривредној политици и политике руралног развоја за 2023.годину (у даљем тексту: Комисија), подношењем захтева у Услужном центру Градске управе, са назнаком назива мере за коју се пријављују на Јавни позив за доделу дела средстава из Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Града Кикинде у 2023. години. Комплетна конкурсна документација се доставља у једној затвореној коверти за правна лица или уз прописани образац. Пријаве се предају у службени центар Градске управе Града Кикинде или поштом на адресу: Град Кикинда, Трг српских добровољаца број 12, 23300 Кикинда. Благовременом доставом сматра се препоручена пошиљка предата пошти најкасније до истека последњег дана утврђеног рока за предају конкурсне документације (печат поште), без обзира на датум приспећа. Достављени захтеви ће бити размотрени и проверени од стране Комисије за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Града Кикинде у 2023. години, у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости инвестиције. Комисија ће захтеве обрађивати по систему прво пристиглих захтева и до утрошка средстава предвиђених за меру. На основу записника и предлога Комисије, са корисницима се склапа уговор о реализацији програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Града Кикинде у 2023. години из буџета Града Кикинде. Сви они са којима Град има лоше искуство услед не испуњавања уговорених обавеза или услед домаћинског понашања према инвестицији, из претходног периода, немају право остваривања финансијске подршке. Сва правна и физичка лица за које Комисија утврди да нису адекватно искористили добијена средства из буџета Града Кикинде, биће у обавези да добијена средства са затезном каматом врате буџету Града Кикинде.

2.5. Назив и шифра мере: 104 Управљање ризицима

2.5.1. Образложење: Елементарне непогоде представљају највеће опасности по пољопривредну производњу. Са друге стране константан недостатак финансијских средстава за заштиту од елементарних непогода, намеће потребу да се против негативних последица од елементарних непогода дефинишу алтернативне мере. У 2016. години, око 3.000 хектара пољопривредних површина било је захваћено градом величине ораха чиме је начињена ненадокнадива штета пољопривредним произвођачима. У том смислу, подстицање пољопривредних произвођача да осигуравају своје усеве, представља нужну меру.

2.5.2. Циљеви мере: Успостављање система надокнаде штете од елементарних непогода кроз форму осигурања усева.

2.5.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Значај овакве мере препознат је у оквиру Стратегије пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014-2024; приоритетно подручје - Финансирање пољопривреде и руралног развоја и управљање ризицима.

2.5.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници ове мере су регистрована пољопривредна газдинства – физичка лица, са активним статусом и седиштем на територији Града Кикинде.

2.5.5. Економска одрживост: Не захтева се израда бизнис плана.

2.5.6. Општи критеријуми за кориснике: Потребно је да корисник има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом и са пребивалиштем и производњом на територији Града Кикинде.

2.5.7. Специфични критеријуми: Нема специфичних критеријума.

2.5.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
104.3	Осигурање усева, плодова, вишегодишњих засада, расадника и животиња

2.5.9. Критеријуми селекције:

2.5.10. Интензитет помоћи: Укупан износ за меру Осигурање усева, плодова, вишегодишњих засада и расадника је 3.000.000,00 динара. Интензитет помоћи износи 30% од износа премије осигурања, а максимално 35.000,00 динара по захтеву (без ПДВ-а).

2.5.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број РПГ који користе меру
2	Вредност уговорене премије осигурања
3	Површине земљишта осигуране од елементарних непогода

2.5.12. Административна процедура: Потенцијални корисници попуњавају захтев који могу преузети у услужном центру Града Кикинде, уз који прилажу копију полисе осигурања, потврду о уплати премије, копију личне карте и број рачуна пољопривредног газдинства. Након разматрања и провере пристигле документације од стране Комисије за спровођење годишњег програма пољопривредне политике и политике руралног развоја, Начелник градске управе доноси Решење о спровођењу ове мере, а даљу процедуру исплате спроводи Секретаријат за финансије Градске управе Града Кикинде.

2.6. Назив и шифра мере: 201.4 Очување биљних и животињских генетичких ресурса

2.6.1. Образложење: Локално адаптиране (аутохтоне) расе домаћих животиња су веома значајне за очување биодиверзитета у смислу очувања генетичке разноврсности. Истовремено, многе локално адаптиране расе су у опасности од изумирања. Значај очувања ових раса као животињских генетичких ресурса огледа се у следећем: лакше су прилагодљиве на климатске промене и стрес факторе, лако се прилагођавају на отежане услове у екстензивној производњи и користе мање квалитетну храну, отпорније су на локалне паразите и болести, дају специфичне производе, представљају јединствени извор гена за побољшање здравља и перформанси индустријских раса и имају научни и културни значај за државу. У том смислу, Град Кикинда ће овом мером подржати расу живине Банатски голошијан.

2.6.2. Циљеви мере: Очување животињских генетичких ресурса и традиционалних пољопривредних пракси и знања повећањем броја локално адаптираних раса.

2.6.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је дефинисана Националним програмом за рурални развој.

2.6.4. Крајњи корисници: Физичко лице - носилац комерцијалног породичног пољопривредног газдинства у активном статусу, са седиштем на територији Града Кикинде.

2.6.5. Економска одрживост: Није предвиђено утврђивање економске одрживости пољопривредних газдинстава у оквиру спровођења ове мере.

2.6.6. Општи критеријуми за кориснике: За спровођење ове мере потребно је да, пољопривредна газдинства која врше набавку живине расе Банатског голошијана, имају регистровано и активно комерцијално газдинство на територији Града Кикинде, као и да доставе доказ о набавци живине расе Банатског голошијана.

2.6.7. Специфични критеријуми: Нема специфичних критеријума за ову меру.

2.6.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
201.4.2	Очување животињских генетичких ресурса

2.6.9. Критеријуми селекције:

2.6.10. Интензитет помоћи: Укупна средства планирана за меру износе 250.000,00 динара. Износ подстицаја је 20.000,00 динара по кориснику, рефундацијом 100% од укупног износа без ПДВ.

2.6.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број РПГ који користе меру

2.6.12. Административна процедура: Потенцијални корисници попуњавају захтев који могу преузети у Услужном центру Града Кикинде, уз који прилажу доказ о набавци и уплати живине расе Банатски голошијан, доказ о регистрацији газдинства и осталу документацију предвиђену конкурсом. Након разматрања и провере пристигле документације од стране Комисије за спровођење годишњег програма пољопривредне политике и политике руралног развоја, Начелник Градске управе доноси Решење о спровођењу ове мере а даљу процедуру исплате спроводи Секретаријат за финансије Градске управе Кикинде.

2.7. Назив и шифра мере: 201.6 Друге мере политичке заштите и очувања животне средине

2.7.1. Образложење: На основу анализе еколошких услова подручја града Кикинда, утврђено је да је

површина наведеног подручја изложена разним деградационим процесима, а у првом реду еолској ерозији, који условљавају смањивање продукционе способности земљишта, што је нарочито изражено за пољопривредне површине. Наведена констатација је довела до потребе предузимања мере заштите у смислу подизања шумских пољозаштитних појасева који, у извесној мери утичу, на формирање повољнијег микроклимата својим дејством на смањивању брзине ветра, а повезано са тим и мањом евапотранспирацијом, смањењем могућности одношења хумусно-акумулативног хоризонта високо продуктивних пољопривредних површина, као и побољшавање микроклиматских услова на местима на којима се подижу појасеви.

2.7.2. Циљеви мере: Спровођењем ове мере позитивно ће се утицати на заштиту пољопривредних имања, усева, земљишта а у циљу повећања процената пошумљености територије Кикинде и насељених места.

2.7.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: СТРАТЕГИЈА пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014–2024. године, тачка 2.2.6. Природни услови и животна средина, "Службени гласник РС", број 85 од 12. августа 2014. године.

2.7.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су регистрована пољопривредна газдинства-физичка лица са територије Града Кикинде.

2.7.5. Економска одрживост: Израда бизнис плана није неопходна.

2.7.6. Општи критеријуми за кориснике: Подносиоци захтева треба да имају регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом и да је са територије Града Кикинде.

2.7.7. Специфични критеријуми: При реализацији ове мере корисник је у обавези да испуни опште критеријуме.

2.7.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
201.6.1	Друге агроеколошке мере

2.7.9. Критеријуми селекције:

2.7.10. Интензитет помоћи: Укупан износ за ову меру је 500.000,00 динара. Интензитет помоћи мере Прво пошумљавање пољопривредног земљишта и одржавање до дванаест година износи 100% од укупног износа без ПДВ-а, а максимално 50.000,00 динара по кориснику.

2.7.11. Индикатори/показатељи:

2.7.12. Административна процедура: Мера ће бити спроведена од стране ЈЛС, а на основу Јавних позива који расписује Градоначелник. Потенцијални корисници попуњавају захтев који могу преузети у Услужном центру Града Кикинде, уз који прилажу доказ о набавци и уплати садног материјала, доказ о регистрацији газдинства и осталу документацију предвиђену конкурсом. Након разматрања и провере пристигле документације од стране Комисије за спровођење годишњег програма пољопривредне политике и политике руралног развоја Града Кикинде у 2023. години, Начелник Градске управе доноси Решење о спровођењу ове мере а даљу процедуру исплате спроводи Секретаријат за финансије Градске управе Кикинде.

2.8. Назив и шифра мере: 302 Унапређење економских активности на селу кроз подршку непољопривредним активностима

2.8.1. Образложење: Непољопривредне активности део су руралног развоја који се односи на унапређење квалитета живота на селу. Овом мером промовишу се активности, као што су: домаће радиности, традиционални занати и слично. У том смислу Град Кикинда ће подржати меру 302.1 Инвестиције у изградњу и/или опремање објеката за обављање традиционалних заната, очувати постојеће занате и подстаћи покретање очувања заната којима прети изумирање. Суштина ове мере је диверзификација кроз развој пословних и економских активности у руралним подручјима. Ефекат мере требало би да се манифестује смањењем незапослености руралног становништва, што се одражава на повећање прихода пољопривредног газдинства. Пратећи ефекат поменуте мере био би смањивање стопе депопулације, превасходно младе популације.

2.8.2. Циљеви мере: Очување старих заната, њихова промоција и упознавање младих са предностима бављења и очувања традиције пружа могућност; унапређење предузетништва и могућности за запошљавање/самозапошљавање; заштита културне баштине кроз очување старих и уметничких заната; стварање нових производа и услуга везаних за традиционална знања, домаћу радиност и културно наслеђе; повећање прихода на газдинству.

2.8.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је препозната и у Националном програму за рурални развој.

2.8.4. Крајњи корисници: За инвестиције за унапређење старих и уметничких заната, односно послова домаће радиности, право на остваривање подстицаја имају: 1) физичко лице - носилац регистрованог породичног пољопривредног газдинства; 2) предузетник; 3) правно лице.

2.8.5. Економска одрживост: Није потребна израда бизнис плана.

2.8.6. Општи критеријуми за кориснике: Стари и уметнички занати, односно послови домаће радиности - корисник треба да је регистрован за очување старих, традиционалних, уметничких заната, односно послова домаће радиности који су сертифицирани у складу са посебним прописом односно са Правилником о одређивању послова који се сматрају старим и уметничким занатима, односно пословима домаће радиности, начину сертифицивања истих и вођењу посебне евиденције издатих сертификата („Службени гласник РС”, број 56/12).

2.8.7. Специфични критеријуми: Корисник треба да испуњава само опште критеријуме.

2.8.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
302.1	Инвестиције у изградњу и/или опремање објеката за обављање традиционалних заната

2.8.9. Критеријуми селекције:

2.8.10. Интензитет помоћи: Укупна средства планирана за меру Инвестиције у изградњу и/или опремање објеката за обављање традиционалних заната износе 500.000,00 динара. Интензитет износи 80% од укупног износа без ПДВ-а, а максимално до 100.000,00 динара по кориснику.

2.8.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број предузетника који су користили подстицајна средства ЈЛС

2.8.12. Административна процедура: Корисници ове мере попуњавају захтев који могу преузети у Услужном центру Града Кикинде, уз који прилажу сву потребну документацију која је конкурсом предвиђена. Након разматрања и провере пристигле документације од стране Комисије за спровођење годишњег програма пољопривредне политике и политике руралног развоја, корисник потписује Уговор о додели средстава на основу којег Секретаријат за финансије врши пренос средстава кориснику.

2.9. Назив и шифра мере: 303 Подршка младима у руралним подручјима

2.9.1. Образложење: Незапосленост и одлазак младих представљају само неке од горућих проблема руралних подручја. То су велики проблеми данашњице са којим се сусрећу све мање општине/градови. Млади одлазе у велике средине ради лакшег запослења и решавања егзистенцијалних питања. Веома је битно пружити подршку младима како би остали у својим срединама. Подршка младима се пружа од стране надлежних Покрајинских и Републичких органа, а подршка се односи на куповину куће, земље, механизације, итд. У складу са циљевима Стратегије пољопривреде и руралног развоја за период 2014-2024. године, од стратешког значаја је веће улагање у развој младих у руралним подручјима и јачање њихове улоге у процесу развоја и интеграције у локалну заједницу. Путем ове мере, омогућиће се повећање броја младих који ће покренути сопствену производњу. Град Кикинда је поново, по узору на претходну годину определила средства за подршку младима у Програму пољопривредне политике и политике руралног развоја. Подршка ће се односити на развој малих пољопривредних газдинстава у сеоским срединама Града Кикинде. Град Кикинда поред самог Града, обухвата и девет села. План је да се подршка младима равномерно расподели у свим сеоским срединама. Очекивани резултат ове мере су постизање веће економске ефикасности, веће оријентисаности ка тржишту и дугорочне одрживости бизниса младих у руралним срединама. Поред економских ефеката, путем овог вида подршке ће се ојачати веза и унапредити сарадња између младих људи на селу, а самим тим ће се развити међусобни однос поверења за добробит руралних локалних заједница.

2.9.2. Циљеви мере: Останак младих у сеоским срединама; унапређење пољопривредне производње; стварање нових производа; повећање прихода на газдинству; samozapošljavanje младих.

2.9.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је препозната у Националном програму за рурални развој од 2018. до 2020. године.

2.9.4. Крајњи корисници: Право на остваривање подстицаја има физичко лице - носилац регистрованог породичног пољопривредног газдинства у активном статусу са седиштем у једном од девет села на територији Града Кикинде.

2.9.5. Економска одрживост: Није потребна израда бизнис плана.

2.9.6. Општи критеријуми за кориснике: Општи услови за остваривање права на подстицаје су, да корисник: 1) да је носилац регистрованог пољопривредног газдинства старости до 40 година; 2) да је пољопривредно газдинство регистровано на адреси која се налазу у једном од девет села Града Кикинде; 3) да је носилац регистрованог пољопривредног газдинства пријављен најмање три године од дана подношења захтева на адреси становања у једном од девет села Града Кикинде; 4) за инвестицију за коју подноси пријаву на конкурс, не користи подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно ако иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима; 5) нема доспелих неизмирених обавеза по основу јавних прихода; 6) наменски користи и не отуђи нити да другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева.

2.9.7. Специфични критеријуми: Специфични услови за остваривање права на подстицаје су, да корисник: 1) да носилац регистрованог пољопривредног газдинства у свом власништву има до 10 хектара земље; 2) уколико се пољопривредно газдинство бави узгојом стоке, у свом власништву може имати до 30 грла говеда, до 50 грла оваца/коза и до 50 грла свиња; 3) уколико се пољопривредно газдинство бави производњом млека на крају инвестиције треба да има до 29 крава, док за козе и овце нема посебних критеријума за улагање у сектору млека, предвиђенех НППР 2021-2024.; 4) уколико се пољопривредно газдинство бави воћарством, виноградарством, повртарством или цвећарством, у свом власништву може имати до 1 ha јагодичастог воћа и хмеља; односно мање од 3 ha другог воћа, односно 0,1- 5 ha цвећа, односно до 2 ha винове лозе; - имају мање од 0,5 ha пластеника или мање од 3 ha производње поврћа на отвореном простору; - у случају подизања нових или обнављања постојећих (крчење и подизање) производних (са наслоном) и матичних засада воћака и винове лозе, имају, на крају инвестиције: 0,1-5 ha јагодистих врста воћака и хмеља, 0,3-5 ha другог воћа, до 2 ha винове лозе; - за инвестиције везане за производњу грожђа, буду уписани и у Виноградарски регистар, у складу са законом којим се уређује област виноградарства и винарства; - за инвестиције везане за производњу

садног материјала, буду уписани и у Регистар произвођача садног материјала, у складу са законом којим се уређује област производње садног материјала. 5) уколико се пољопривредно газдинство бави пчеларством у свом власништву могу да имају до 30 кошница пријављених у Централној бази података о обележавању животиња код Управе за ветерину.

2.9.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
303.1	Почетна помоћ за покретање пословања за младе пољопривреднике и развој малих пољопривредних газдинстава

2.9.9. Критеријуми селекције:

2.9.10. Интензитет помоћи: Укупна средства планирана за меру износе 1.700.000,00 динара. Интензитет помоћи износи 50% од укупног износа без ПДВ-а, а максимално до 200.000,00 динара по кориснику.

2.9.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број подржаних корисника
2	Укупна вредност инвестиција
3	Број samozапослених

2.9.12. Административна процедура: Мере ће бити спроведене од стране ЈЛС, а на основу Јавних позива који расписује Градоначелник. Пријава - захтев, подноси се Комисији за реализацију програма за спровођење мера подршке пољопривредној политици и политике руралног развоја за 2023. годину (у даљем тексту: Комисија), подношењем захтева у Услужном центру Градске управе, са назнаком назива мере за коју се пријављују на конкурс за доделу дела средстава из Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Града Кикинде у 2023. години. Пријава се предаје у Услужни центар Градске управе Кикинде или поштом на адресу: Град Кикинда, Трг српских добровољаца број 12, 23300 Кикинда. Благовременом доставом сматра се препоручена пошиљка предата пошти најкасније до истека последњег дана утврђеног рока за предају конкурсне документације (печат поште), без обзира на датум приспећа. Достављени захтеви ће бити размотрени и проверени од стране Комисије за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Града Кикинде у 2023. години, у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости инвестиције. Комисија ће захтеве обрађивати по систему прво пристиглих захтева и до утрошка средстава предвиђених за меру. На основу записника и предлога Комисије, са корисницима се склапа уговор о реализацији програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Града Кикинде у 2023. години из буџета Града Кикинде. Сви они са којима Град има лоше искуство услед не испуњавања уговорених обавеза или услед не домаћинског понашања према инвестицији, из претходног периода, немају право остваривања финансијске подршке. Сва лица за које Комисија утврди да нису адекватно искористили добијена средства из буџета Града Кикинде, биће у обавези да добијена средства са затезном каматом врате буџету Града Кикинде, или су пре истека предвиђеног рока отуђила опрему/механизацију/инвестицију која је била предмет субвенционисања биће им ускраћено право конкурисања за субвенције Града Кикинде у текућој години.

2.10. Назив и шифра мере: 304 Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и на увођење и сертификација система безбедности и квалитетахране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима

2.10.1. Образложење: Увођење нових видова производњи на газдинствима, као и нових метода

припремања производа на традиционалан начин такође може бити значајан фактор диверзификације. Ово се може постићи кроз активности кроз подршку инвестицијама у прераду и маркетинг на пољопривредном газдинству у сектору млека, меса, воћа, поврћа и грочја, уљаних култура, гајеног зачинског, лековитог и ароматичног биља, пчелињих производа, гајених врста гљива, као и плодова сакупљених из природе. У сектору прераде млека и воћа доминирају мали произвођачи, одржива и делимично одржива газдинства. Пољопривредна газдинства се суочавају са лошом технологијом прераде, неадекватном и застарелом опремом. Такође, велики проблем представља неодговарајући начин складиштења и дистрибуције прерађених производа. Унапређење начина, хигијене и система прераде, побољшање начина складиштења, унапређење технологије прераде су неки од начина којима се може побољшати конкурентност овог сектора и квалитет производа. Сеоско становништво, а посебно млађа популација мигрира ка урбаним срединама где су могућности за запошљавање много веће, као и просечна примања по глави становника. Ова мера ствара могућности за самозапошљавање, као и за повећање вредности примарних производа кроз прераду и паковање и/или увођење ознаке географског порекла. Подршком инвестирању у поменуте активности унапредиће се конкурентност пољопривредних газдинстава на тржишту. Повећањем прихода газдинстава унапредиће се њихов економски положај, а самим тим омогућити бољи квалитет живота у руралним подручјима и смањити стопе депопулације руралних предела. Јачањем предузетништва и развојем микропредузећа створиће се услови за запошљавање руралног становништва.

2.10.2. Циљеви мере: Производња нових производа и продаја на локалном тржишту; достизање стандарда квалитета и маркетинг производа; унапређење предузетништва у области прераде пољопривредних производа на газдинству; повећање прихода на газдинству; повећање ефикасности, конкурентности и одрживости пољопривредних газдинстава на територији Града Кикинде.

2.10.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је препозната у Националном програму за рурални развој од 2018.-2020. године.

2.10.4. Крајњи корисници: Право на остваривање подстицаја имају регистрована пољопривредна газдинства у активном статусу и то физичко лице - носилац породичног пољопривредног газдинства са седиштем на територији Града Кикинде.

2.10.5. Економска одрживост: Израда бизнис плана није неопходна.

2.10.6. Општи критеријуми за кориснике: Под општим критеријумима се подразумева да корисник има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом и са пребивалиштем и производњом на територији Града Кикинде; за инвестицију за коју подноси захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима; да наменски користи и не отуђи нити да другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева у периоду од пет година од дана набавке опреме; добављач и подносилац захтева не представљају повезана лица при чему се повезаним лицима, у смислу овог Програма, сматрају: носилац и чланови породичног пољопривредног газдинства, супружници, ванбрачни партнери, крвни сродници у правој линији, крвни сродници у побочној линији закључно са трећим степеном сродства, сродници по тазбини до другог степена сродства, усвојилац и усвојеник, лица између којих је извршен пренос управљачких права и лица која су повезана у смислу закона којим се уређује порез на добит правних лица.

2.10.7. Специфични критеријуми: У оквиру инвестиције које се тичу прераде на газдинству (мера Набавка опреме за производњу вина, ракија и других алкохолних пића, као и опреме за дегустационе сале) подршку могу да очекују и они произвођачи вина који ће на крају инвестиције бити уписани у Винарски регистар и поседују капацитет објекта до 20.000 литара. За произвођаче производа од крављег млека капацитет фарме за производњу млека не сме да буде већи од 4000 литара недељно, а за произвођаче производа од козијег и овчијег млека, капацитет фарме за производњу млека не сме да буде већи од 2000 литара недељно.

2.10.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
304.5.1.1	Набавка опреме за узорковање, пријем, прераду, пуњење и паковање млека и производа од млека
304.5.3.1	Набавка опреме и уређаја за сушење воћа, поврћа и грожђа, као и њихових производа
304.5.3.5	Набавка опреме за производњу вина, ракија и других алкохолних пића, као и опреме за дегустационе сале
304.5.4.1	Набавка опреме и уређаја за хладно цеђење уљаних култура

2.10.9. Критеријуми селекције:

2.10.10. Интензитет помоћи: Укупна средства планирана за меру Набавка опреме за узорковање, пријем, прераду, пуњење и паковање млека и производа од млека износе 300.000,00 динара - интензитет помоћи износи 150.000,00 динара по кориснику, рефундацијом 50% од укупног износа без ПДВ-а. Укупна средства планирана за меру Набавка опреме и уређаја за сушење воћа, поврћа и грожђа, као и њихових производа износи 300.000,00 динара. - интензитет помоћи износи 50% од укупног износа без ПДВ-а, а максимално 100.000,00 динара по кориснику. Укупна средства планирана за меру Набавка опреме за производњу вина, ракија и других алкохолних пића, као и опреме за дегустационе сале износе 350.000,00 динара - интензитет помоћи износи 80% од укупног износа без ПДВ-а, а максимално 35.000,00 динара по кориснику. Укупна средства планирана за меру Набавка опреме и уређаја за хладно цеђење уљаних култура износи 250.000,00 динара. - интензитет помоћи износи 80% од укупног износа без ПДВ-а, а максимално 150.000,00 динара по кориснику.

2.10.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број корисника који је набавио опрему за узорковање, пријем, прераду, пуњење и паковање млека и производа од млека
2	Број корисника који је набавио опрему и уређаје за сушење воћа, поврћа и грожђа, као и њихових производа
3	Број корисника који је набавио опрему за производњу вина, ракије и других алкохолних пића, као и опреме за дегустационе сале
4	Број корисника који је набавио опрему и уређаје за хладно цеђење уљаних култура

2.10.12. Административна процедура: Мере ће бити спроведене од стране ЈЛС, а на основу Јавних позива који расписује Градоначелник. Пријава - захтев, подноси се Комисији за реализацију програма за спровођење мера подршке пољопривредној политици и политике руралног развоја за 2023. годину (у даљем тексту: Комисија), подношењем захтева у мере за коју се пријављују на конкурс за доделу дела средстава из Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Града Кикинде у 2023. години. Комплетна конкурсна документација се доставља уз прописани образац за пријаву за физичка лица. Пријаве се предају у Услужни центар Градске управе Кикинде или поштом на адресу: Град Кикинда, Трг српских добровољаца број 12, 23300 Кикинда. Благовременом доставом сматра се препоручена пошиљка предата пошти најкасније до истека последњег дана утврђеног рока за предају конкурсне документације (печат поште), без обзира на датум приспећа. Достављени захтеви ће бити размотрени и проверени од стране Комисије за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Града Кикинде у 2023. години, у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости инвестиције. Комисија ће захтеве обрађивати по систему прво пристиглих захтева и до утрошка средстава предвиђених за меру. На основу записника и предлога Комисије, издаје се Решење корисницима и врши се исплата средстава из буџета Града Кикинде. Сви они са којима Град има лоше искуство услед не испуњавања уговорених обавеза или услед домаћинског понашања према инвестицији, из претходног периода, немају право остваривања финансијске подршке. Сва лица за које Комисија утврди да нису адекватно искористили добијена средства из буџета Града Кикинде, биће у обавези да добијена средства са затезном каматом врате буџету Града Кикинде, или су пре истека предвиђеног рока отуђила опрему/механизацију/инвестицију

која је била предмет субвенционисања биће им ускраћено право конкурисања за субвенције Града Кикинде у текућој години.

2.11. Назив и шифра мере: 401 Подстицаји за спровођење одгајивачких програма, ради остваривања одгајивачких циљева у сточарству

2.11.1. Образложење: У сектору сточарства пољопривредници сваке године имају велике финансијске издатке, између осталог и за услуге матичења и селекције животиња. Издатке за матичење када су у питању говеда имају сваки месец, а када су у питању овце и козе трошкови су фиксни и имају их једном годишње. Како је стање у сточарству алармантно и многи мали произвођачи се све чешће одлучују да избегну матичење својих животиња а и за продају својих грла због великих финансијских трошкова, Град Кикинда је и у 2023. години у буџету определио значајна средства за подршку сточарству а између осталог и за Суфинансирање трошкова услуге селекције домаћих животиња (говеда, оваца и коза).

2.11.2. Циљеви мере: Подстицање матичења домаћих животиња; Финансијска подршка пољопривредним произвођачима који се баве сточарством.

2.11.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво.

2.11.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су регистрована пољопривредна газдинства-физичка лица у активном статусу, са седиштем на територији Града Кикинде.

2.11.5. Економска одрживост: Није потребна израда бизнис плана.

2.11.6. Општи критеријуми за кориснике: Општи услови за остваривање права на подстицаје су, да корисник: - за инвестицију за коју подноси захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима; - нема доспелих неизмирених обавеза по основу јавних прихода.

2.11.7. Специфични критеријуми: Корисник треба да испуњава опште критеријуме.

2.11.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

2.11.9. Критеријуми селекције:

2.11.10. Интензитет помоћи: Укупна средства планирана за ову меру износе 1.000.000,00 динара. Интензитет помоћи износи 100% од укупног износа без ПДВ-а, а максимално 20.000,00 динара по кориснику који се бави говедарством, а 100% од укупног износа без ПДВ-а, а максимално 10.000,00 динара по кориснику који се бави овчарством или козарством.

2.11.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број РПГ који користе меру
2	Број уматичених животиња

2.11.12. Административна процедура: Власници и држаоци животиња који редовно матиче своје животиње након прикупљених рачуна од стране службе за матичење домаћих животиња и/или рачуна регионалне одгајивачке организације која врши смотру животиња, рачуне могу поднети уз одговарајући захтев Градској управи која врши суфинансирање насталих трошкови матичења или смотре домаћих животиња настали у периоду од 01.01.2023.- 01.12.2023. године. Корисник може поднети само један

захтев у оквиру мере Суфинансирање трошкова услуге селекције домаћих животиња (говеда, оваца и коза). Меру спроводи Одсек за пољопривреду и рурални развој. Захтев за повраћај средстава предаје се у Услужном центру Градске управе. Одсек проверава исправност документације и на основу Решења, које одобрава Начелник Градске управе, прослеђује Секретаријату за финансије на даље поступање.

2.12. Назив и шифра мере: 601 601-Рефундација за трошкове нешкодљивог уклањања уинулих животиња

2.12.1. Образложење: Угинуће стоке представља озбиљан здравствени проблем за заједницу те се, због висине трошкова нешкодљивог уклањања животињских лешева, неретко дешава да се стока неадекватно збрињава. Имајући у виду да пољопривредни произвођачи, а посебно сточари, имају финансијских проблема у свом редовном пословању, а и због чињенице да је само угинуће већ представља изузетно висок трошак за произвођача, сврсисходност овакве мере је неупитна. Под животињским лешевима се сматрају уинуле, мртворођене или побачене животиње као и сутаназиране животиње.

2.12.2. Циљеви мере: Очување здравља становништва и снижавање трошкова пољопривредних произвођача.

2.12.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво.

2.12.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су регистрована пољопривредна газдинства-физичка лица у активном статусу, са седиштем на територији Града Кикинде.

2.12.5. Економска одрживост: Није потребна израда бизнис плана.

2.12.6. Општи критеријуми за кориснике: Општи услови за остваривање права на подстицаје су, да корисник: за инвестицију за коју подноси захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима; нема доспелих неизмирених обавеза по основу јавних прихода.

2.12.7. Специфични критеријуми: Корисник треба да испуњава опште критеријуме.

2.12.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

2.12.9. Критеријуми селекције:

2.12.10. Интензитет помоћи: Укупна средства планирана за ову меру износе 700.000,00 динара. Интензитет помоћи износи 100% од укупног износа без ПДВ-а, а максимално 50.000,00 динара по кориснику.

2.12.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број нешкодљиво уклоњених лешева животиња

2.12.12. Административна процедура: Власници и држаоци животиња дужни су да пријаве угинуће животиње зоохигијенској служби и да се придржавају датих упутстава које служба изда у вези са одлагањем лешева као и да о угинућу животиње обавесте Централну базу. Након констатације угинућа од стране ветеринара, издаје се потврда и/или записник о угинућу. Након нешкодљивог уклањања леша животиње, пољопривредни произвођач заједно са захтевом и рачуном зоохигијенске службе обраћа се Градској управи која врши рефундацију насталих трошкова. Средства ће се исплаћивати по редоследу

подношења захтева до нивоа расположивих средстава. Уз захтев се могу предати сви трошкови угинућа настали у периоду од 01.12.2022.- 01.12.2023. године. Меру спроводи Одсек за пољопривреду и рурални развој. Захтев за повраћај средстава предаје се у Услужном центру Градске управе. Одсек проверава исправност документације и на основу Решења, које одобрава Начелник Градске управе, прослеђује Секретаријату за финансије на даље поступање.

Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја

III. ИДЕНТИФИКАЦИОНА КАРТА

Табела: Општи подаци и показатељи

Назив показатеља	Вредност, опис показатеља	Извор података и година
ОПШТИ ПОДАЦИ		
Административни и географски положај		
Аутономна покрајина	Војводина	рзс*
Регион	Регион Војводине	рзс*
Област	Севернобанатска област	рзс*
Град или општина	град	рзс*
Површина	783m ²	рзс*
Број насеља	10	рзс*
Број катастарских општина	10	рзс*
Број подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП)	0	
Демографски показатељи		
Број становника	56.760	рзс**
Број домаћинстава	21.681	рзс*
Густина насељености (број становника/површина, km ²)	72,5	
Промена броја становника 2011:2002 (2011/2002*100 - 100)	-11,3	рзс**
- у руралним подручјима АП/ЈЛС	-14,93	рзс**
Становништво млађе од 15 година (%)	14,4%	рзс**
Становништво старије од 65 година (%)	17,2%	рзс**
Просечна старост	43,25	рзс*
Индекс старења	142,1	рзс*
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем(%)	14,8%	рзс*
Основно образовање (%)	23%	рзс*
Средње образовање (%)	49,9%	рзс*
Више и високо образовање (%)	12,1%	рзс*
Пољопривредно становништво у укупном броју становника (%)	10,9%	Процена
Природни услови		
Рељеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)	Равничарски	Интерни
Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа	II и III класа (73%)	Интерни
Клима (умерено-континентална, субпланинска ...)	умерено-континентална	Интерни
Просечна количина падавина (mm)	554,6mm	Интерни
Средња годишња температура (oC)	11,5 C	Интерни
Хидрографија (површинске и подземне воде)	-	Интерни
Површина под шумом (ha)	240ha	рзс*
Површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС (%)	0,3%	рзс*
Пошумљене површине у претходној години (ha)	-	рзс*
Посечена дрвна маса (m3)	-	рзс*

**ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА
ПОЉОПРИВРЕДЕ**

Стање ресурса

Укупан број пољопривредних газдинстава:	4.910	рзс***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	4279	Управа за трезор
- породична пољопривредна газдинства (%)	99,39%	
- правна лица и предузетници (%)	0,55%	
Коришћено пољопривредно земљиште - КПЗ (ha)	64.876ha	рзс***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС (%)	-	
Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци, остало(18) (ha, %)	60.076 (96,6%), 261 (0,4%), 51 (0,08%), 4,338 (6,7%)	рзс***
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало(19) (ha, %)	58.822 (99,1%), 226 (0,04%), 283 (0,05%)	рзс***
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству (ha)	13,2%	рзс***
Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом (ha)	-	Интерни
Обухваћеност земљишта неким видом удруживања (ha)	-	Интерни
Број пољопривредних газдинстава која наводњавају КПЗ	255	рзс***
Одводњавана површина КПЗ (ha)	-	Интерни
Наводњавана површина КПЗ (ha)	1.167ha	рзс***
Површина пољопривредног земљишта у државној својини на територији АП(20) (ha)	-	Интерни
Површина пољопривредног земљишта у државној својини која се даје у закуп (ha):	15.332ha	Интерни
- физичка лица (%)	30%	Интерни
- правна лица (%)	32%	Интерни
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела (број)	10.210; 68.545; 6.640; 123.364; 3.811	рзс***
Трактори, комбајни, прикључне машине (број)	3.835; 359; 14.672	рзс***
Пољопривредни објекти (број)	18.660	рзс***
чч, сушаре, стакленици и пластеници (број)	4; 31; 199	рзс***
Употреба минералног ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља (ha, број ПГ)	55.128/ 3.533; 3.817/1.482; 56.948/3.991	рзс***
Број чланова газдинства и стално запослених на газдинству:	9.181	рзс***
(на породичном ПГ: на газдинству правног лица/предузетника)(ha)	8.718/463	рзс***
Годишње радне јединице (број)	3.470	рзс***
Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника (број)	17	Интерни
Производња пољопривредних производа(количина):		
- биљна производња (t)	79.632t	рзс***
- сточарска производња (t, lit, ком.)	7.480 грла 20.056.000 литарамлека	Интерни
ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА		
Рурална инфраструктура		
<i>Саобраћајна инфраструктура</i>		
Дужина путева(km)	304,4km	рзс*
Поште и телефонски претплатници (број)	15; 16.356	рзс*

<i>Водопривредна инфраструктура</i>		
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу (број)	20.584	рзс*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу (број)	10.297	рзс*
Укупне испуштене отпадне воде (хиљ.м3)	2.079 (хиљ.м3)	рзс*
Пречишћене отпадне воде (хиљ.м3)	1.522 (хиљ.м3)	рзс*
<i>Енергетска инфраструктура</i>		
Производња и снабдевање електричном енергијом (број)	2	Интерни
<i>Социјална инфраструктура</i>		
Објекти образовне инфраструктуре (број)	42	рзс*
Број становника на једног лекара	397	рзс*
Број корисника социјалне заштите	-	рзс*
<i>Диверзификација руралне економије</i>		
Запослени у секторима пољопривреде, шумарства и водопривреде (број)	9.181	рзс* рзс***
Газдинства која обављају друге профитабилне активности(30) (број)	390	рзс***
Туристи и просечан број ноћења туриста на територији АП/ЈЛС (број)	7.169; 5,02	рзс*
<i>Трансфер знања и информација</i>		
Пољопривредна саветодавна стручна служба (да/не)	Да	Интерни
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем (број)		ПССС

Датум и место

М.П.

Потпис овлашћеног лица у АП/ЈЛС

Програм мера подршке за спровођење пољопривреде